

کیسه له کانیسه ده توانن ریسوامان بکهن

نوره دین وهیسی

که زانیم کیسه له کان له شاره که ی ئیمهش ده فرن، له ئینته رنیتدا به دوای ئه و سینه مایانه دا گه رام که فیلمه که نیشانده دن، دمه و یست سینه مایه کی نزیك له مائی خو مان بدو زمه وه، ئی دیار بوو ته نی له یه که سینه مای ئه و شاره به رین و پوره دا نمایش ده کری که به میترۆ نزیکه ی یه که دهمژمیر دوور بوو.

هر که له سایته Google Canada به دوی "turtles can fly" دا گه رام کومه ئیک سهر دپری دامی، هه ندیکم ئی خویندنه وه هه موویان ئاوا پیناسه ی فیلمه که یان کردبوو "فیلمیکی ئیرانی- عیراقی دهرهینه ری ئیرانی به هه مهنی قوبادیه باس له کامپیکی ئاواره کورده کان ده کات له سه ر سنووری تورکیا و عیراق!" ئیدی ئاوی بینه و ده ستان بشو، راستیه که ی زور په ست بووم وه ئی گوتم بابریاری پیشوخت نه ده م و چاوه رپی دیتنی فیلمه که بکه م.

له ریگه دا بیرم له فیلمه که ده کرده وه دهمگوت رهنگه زور کاریگه ر بی و رۆئیکی زور باش له ناساندنی پرسه نه ته وه مافخورا وه که مان ببینی، ئاخه ده یان وتارو نووسینم له سایته و رۆژنامه کورديه کاندا له سه ر فیلمه که چا و پیکه وتبوون که هه موویان به شان و بالا ئی به هه مهنیان هه لدا بوو، بگه ره رۆژنامه ی "خه بات" ی پارته به بالیۆزی سینه مای کورديه ی دانابوو!!.

بیست چرکه پیش نیشاندانی فیلمه که گه یستمه سینه ماکه، که له پال فیلمه که ی قوبادیه سی فیلمی دیکه شی پیشانده دا، ده دۆلارم دهره ئنا و داوای بلیتیکم کرد. خانمی بلیت فرۆش لپی پرسیم کام فیلمت ده وی گوتم "کیسه له کان ده توانن بفرن" گوته له به یانیه وه تو یه که م که سی دی بی بو دیتنی ئه و فیلمه، هیشتا چاره گیک مابوو که ورده بو نیو هۆله که شو بوومه وه، هۆئیکی پان و به رین هه ر خو می تیدا بووم، پشتی چه ند چرکه یه که ورده خه لگی دیش هاتن که دوا جار بووین به 17 پینجیان کوردو ئه وانیدیش که نه دی، فیلمه که ده ستی پیکرد، نووسینی سه ر فیلمه که هه مووی فارسی بوو، ته نانه ت ناوه کورديه کانیشی فارساندبوو بو نمونه "ئاواز" ی کردبوو "ئاواز"، "سوژان" ی کردبوو "سوران"، "هیرش" ی کردبوو "هیرش"!

ته نها له ده ستپیکه فیلمه که دا یه که جار به فارسی "کردستان عراق" نووسراوه ده نا له کوله که ی ته رپشدا ناوی کوردستان نه هاتوو، ئه ز نه گه رچی هیچیش له بواری فیلمه سازیدا نازانم، وه ئی فیلمه که به لای منه وه له وه ده چوو چه ند گه رته و دیمه نیك بی و له یه که وه درابن، هه ندی گه رته ش هه ر زیده بوون، فیلمه که گوا یا ده یه وی باسی هه له بجه بکا، ئی هه ر ئه وه نه ده کور و کچیک نیشان ده دا که خه لگی هه له بجه ن و ته واوو برایه وه، وه ک بلئی هه له بجه له دنیا دا هینده ناسرابیته پیویستی به یه که رسته یادیمه نیکی ناساندنیش نه بیته، له کاتی که دا وه ک د. ئه حمه د میراوده لی پی گوتم له خویندنگه که ی خو ی له شاری کیچنه ری که نه دا له مامۆستاکانی پرسیبوو "دزانن هه له بجه چییه؟" هه موویان به نه خیر وه رامیان دا بووه وه پاشان یه کیکیان گوته وی ئه ری هه له بجه خواردن نییه؟!

ئاغای قوبادی ده زانی کینده ری نیسکان دینی، به تایبه تیش له ولاته رۆژئاوا ییه کاندا، هه ر بویه ش زور به ی فیلمه کانی له سه ر ژبانی سه ختی مندالانه، وه ئی به داخه وه له م فیلمه دا وینه یه کی زور کریته و دوور له راستی مندالانی کوردستان نیشانده دا، له دیمه نیکی فیلمه که دا باسی بازاری شیخه لای هه ولیر ده کا له سالی 2003 که تیکرای بووته بازاری چه ک فرۆشتن، دوو مندال ده چنه دوکانیکی چه ک فرۆشتن و ده لاین "خاره دوو ئار بی جیمان بدی"! پیموانیه له سالی 1991 ییش که ئه و په ری بی سه ر و به ری و به ره لایلی له کوردستاندا هه بوو چه ک فرۆشتن ئاوا بووی.

یه کی که له و بۆچوونه ی که شو فینیسکان به رامبه ر کورد هه یانه ئه وه یه که کورد شه ر فرۆشن و جگه له تهنه گ ته قاننن هیچی دی نازانن، ئه و فیلمه ری که ئه و بۆچوونه ده سه لینی که کورد به گه وره و بچووکیان ته نها عه ودالی گولله و تهنه گ و

شەرن، جا نازانم ئەو بۇچوونە چ خزمەتتەك بەپرسی كورد دەكا تا ئەو ھەموو پروپاگەندەو پېداھەنگوتنە بۇ فىلمەكەو دەرھینەرەكەى بكرى؟

دئىيام بەھمەن ۋەك بازرگانىك بىر دەكاتەو ھو گىرنگ ئەو ھەىە گىرفانى پىر بىو فىلمەكەى زۆرتىن خەلاتو پارە كۆبكاتەو ھە. ئىدى كوردىش ھىندەى تر سووكو رىسوا دەبىى يان نا جار بەجەھەننەم، لەكاتىكدا دەبوو كاك بەھمەن بىزانىبا كە سىياسەتوان و دەسەلاتدارانى كوردستان كوردىان ھىندە رىسواو شەرمەزار كردوو كە پىوېست بەو ھەكە فىلمسازان لەم بواردە ھىچ ئەركو ماندوو بوونىك بكىشن!

خۇزگە ئەو پارەو يارمەتەى كە پىدك و ىنك بۇ دەرکردنى ئەو فىلمە داویانە بە بەھمەنى قودبادى بىانداباىە بەرپىسىكى خۇيان تاگەشتىكى ئەوروپاى پى بكاو چەند شەوئىكى سوورى تىدا بەسەر ببا، بۇیە ئەو خۇزگە خراپە دەخوام، چونكە بىگومانم كە بەرپىسانى كوردستان رەفتارو قسەىەك ناكەن كە ھىندەى بالى مىشىك خىرو قازانجى كوردى تىدابی.